

Rachunki wspólne a upadłość konsumencka

Dotychczas przypadki upadłości konsumenckiej były nader rzadkie. Zmiana przepisów od stycznia 2015 r. stworzyła nowe możliwości, ale też zagrożenia, których wcześniej nie było lub pozostały nierozpoznane. Jednym z takich zagadnień jest kwestia rachunków wspólnych w upadłości.

AGNIESZKA DOBRZENIECKA

Wraz z wejściem w życie znowelizowanych przepisów dotyczących upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (dalej: „upadłość konsumencka”), ocenia się, iż zgłaszanie wniosków o ogłoszenie upadłości konsumenckiej stanie się codziennością w praktyce bankowej. **Jednym z istotnych zagadnień, z jakimi przyjdzie się zmierzyć w świetle upowszechnienia się upadłości konsumenckiej, jest kwestia statusu rachunków wspólnych w razie upadłości posiadacza będącego osobą fizyczną i związanych z tym obowiązków banku, jako strony umowy rachunku wspólnego.** Zagadnienie to jest tym bardziej interesujące, że możemy mieć do czynienia z kilkoma scenariuszami:

- gdy środki pieniężne zgromadzone są na rachunku wspólnym upadłego i jego małżonka, pozostających we wspólności majątkowej małżeńskiej,
- gdy środki pieniężne zgromadzone są na rachunku wspólnym upadłego i jego małżonka, posiadających rozdzielną majątkową,
- gdy środki pieniężne zgromadzone są na rachunku wspólnym upadłego i osoby trzeciej, niebędącej małżonkiem upadłego.

Dodatkowo w scenariuszach dotyczących rachunku wspólnego prowadzonego dla obojga małżonków konieczne jest uwzględnienie sytuacji, w której rozdzielną majątkową istniała od początku małżeństwa (wspólność majątkowa nigdy nie powstała) oraz gdy rozdzielną majątkową została wprowadzona w trakcie trwania małżeństwa (znosząc lub ograniczając wspólność majątkową) poprzez zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej.

Kwestia skutków ogłoszenia upadłości dla zobowiązań upadłego wynikających z umowy rachunku wspólnego prowadzonego dla upadłego i osoby trzeciej jest złożona. Jednak mimo że instytucja rachunku wspólnego jest od lat wykorzystywana w obrocie, to do tej pory nie podlegała szerszej analizie w doktrynie, ani w orzecznictwie w kontekście upadłości osoby fizycznej i różnych ustrojów majątkowych małżeńskich.